

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12.07.2007, sp. zn. 6 Tdo 691/2007, ECLI:CZ:NS:2007:6.TDO.691.2007.1

Číslo: 11/2008

Právní věta: Na rozdíl od souhrnného trestu (§ 35 odst. 2 tr. zák.) je ukládání společného trestu za pokračování v trestném činu podle § 37a tr. zák. spojeno s rozhodováním o vině pachatele celým posuzovaným pokračujícím trestným činem. Proto lze společný trest uložit i v případě, když ohledně dřívějšího odsouzení, které se týká některých dílčích útoků tohoto pokračujícího trestného činu, platí fikce, že se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen (např. v důsledku vykonání uloženého trestu). Touto fikcí totiž nezaniká skutečnost, že se pachatel dopustil určitého činu (dílčího útoku pokračujícího trestného činu), takže postupem podle § 37a tr. zák. je třeba vyslovit jeho vinu celým posuzovaným pokračujícím trestným činem a uložit mu společný trest i za dílčí útoky, ohledně jejichž dřívějšího postihu platí fikce, že se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen. Omezení vyplývající z ustanovení § 35 odst. 3 tr. zák. ve spojení s ustanovením § 37a poslední věta tr. zák. se zde neuplatní.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 12.07.2007

Spisová značka: 6 Tdo 691/2007

Číslo rozhodnutí: 11

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Společný trest

Předpisy: § 37a tr. zák.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného J. Š. proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 26. 2. 2007, sp. zn. 4 To 27/2007, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Mostě pod sp. zn. 6 T 10/2004.

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Okresního soudu v Mostě ze dne 21. 11. 2006, sp. zn. 6 T 10/2004, byl obviněný J. Š. uznán vinným trestným činem maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák., jehož se podle skutkových zjištění jmenovaného soudu dopustil tím, že „dne 5. 1. 2004 ve 12.00 hodin v M. řídil automobil tov. zn. VW Golf, a to přesto, že byl rozhodnutím Magistrátu města Mostu, odboru dopravy ze dne 27. 5. 2003, č. j. OD/5995/03/430/PK-67/3, které nabylo právní moci téhož dne, potrestán za dopravní přestupky také sankcí zákazem činnosti - řízení všech motorových vozidel na dobu dvanácti měsíců“.

Podle § 171 odst. 1 tr. zák. za použití § 35 odst. 2 tr. zák. byl obviněný odsouzen k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání šesti měsíců, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1 tr. zák. a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání dvou let. Podle § 49 odst. 1 tr. zák. a § 50 odst. 1 tr. zák. mu byl dále uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu třiceti měsíců. Podle § 35 odst. 2 tr. zák. byl zároveň zrušen výrok o trestu z trestního příkazu Okresního soudu v Mostě ze dne 18. 12. 2003, sp. zn. 7 T 176/2003, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

O odvoláních, která proti tomuto rozsudku podali obviněný a státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Mostě, rozhodl ve druhém stupni Krajský soud v Ústí nad Labem. Rozsudkem ze dne 26. 2. 2007, sp. zn. 4 To 27/2007, zrušil podle § 258 odst. 1 písm. d), e) tr. ř. napadený rozsudek v celém rozsahu a podle § 259 odst. 3 tr. ř. znovu rozhodl tak, že podle § 37a tr. zák. zrušil výrok o vině a trestu z trestního příkazu Okresního soudu v Mostě ze dne 18. 12. 2003, sp. zn. 7 T 176/2003, jakož i další výroky, které mají ve zrušeném výroku o vině svůj podklad a obviněného uznal vinným trestným činem maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák., protože

„1) dne 5. 1. 2004 ve 12,00 hod. v M., řídil automobil tov. zn. VW Golf, přesto, že byl rozhodnutím Magistrátu města Mostu, odboru dopravy ze dne 27. 5. 2003, č. j. OD/5995/03/430/PK-67/3, které nabylo právní moci téhož dne, potrestán za dopravní přestupky také sankcí zákazem činnosti - řízení všech motorových vozidel na dobu dvanácti měsíců,

2) dne 3. 11. 2003 v 11,00 hod. v M., řídil vozidlo VW Golf, a to přesto, že mu rozhodnutím Magistrátu města Mostu ze dne 27. 5. 2003, které nabylo právní moci dne 27. 5. 2003, č. j. OD/5995/03/430/PK-67/3 byla uložena mimo jiné sankce zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu dvanácti měsíců“.

Za to jej odsoudil podle § 171 odst. 1 tr. zák. a § 37a tr. zák. ke společnému trestu odnětí svobody v trvání pěti měsíců, pro jehož výkon jej podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. zařadil do věznice s ostrahou. Podle § 49 odst. 1 tr. zák. a § 50 odst. 1 tr. zák. mu dále uložil trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu ve výměře třiceti měsíců.

Proti citovanému rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem podal obviněný prostřednictvím svého obhájce dovolání, přičemž uplatnil dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

V odůvodnění tohoto mimořádného opravného prostředku namítl, že soud druhého stupně v daném případě nesprávně hmotně právně posoudil ustanovení § 45a odst. 5 tr. zák. a § 50 odst. 2 tr. zák. Při svém rozhodování totiž pominul skutečnost, že tresty, které obviněnému byly uloženy trestním příkazem Okresního soudu v Mostě ze dne 18. 12. 2003, byly již vykonány, a tudíž se na něho mělo pohlížet, jako by nebyl odsouzen. Pro skutek ze dne 3. 11. 2003 proto neměl být znovu uznán vinným a odsouzen. Odvolací soud podle jeho slov pochybil již tím, že neučinil výše uvedené skutečnosti předmětem dokazování. V této souvislosti obviněný připomněl, že trest obecně prospěšných prací vykonal dne 2. 10. 2006 (což doložil zprávou Probační a mediační služby ČR, střediska M.) a trest zákazu činnosti vykonal uplynutím doby.

Vzhledem k výše uvedenému dovodil, že soud druhého stupně byl dne 26. 2. 2007 kompetentní rozhodovat pouze o skutku ze dne 5. 1. 2004 a odsoudil-li jej za dva skutky, porušil zákon.

Z těchto důvodů obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud „napadené usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem zrušil a přikázal tomuto soudu, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.“ Současně požádal, aby předseda senátu Nejvyššího soudu podle § 265o odst. 1 tr. ř. odložil výkon rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 26. 2. 2007, sp. zn. 4 To 27/2007.

Do dne konání neveřejného zasedání neměl Nejvyšší soud k dispozici vyjádření nejvyšší státní zástupkyně k uvedenému dovolání ve smyslu § 265h odst. 2 tr. ř.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) především zkoumal, zda je výše uvedené dovolání přípustné, zda bylo podáno včas a oprávněnou osobou, zda má všechny obsahové a formální náležitosti a zda poskytuje podklad pro věcné přezkoumání napadeného rozhodnutí či zda tu nejsou důvody pro odmítnutí dovolání. Přitom dospěl k následujícím závěrům:

Dovolání je z hlediska ustanovení § 265a odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. ř. přípustné, neboť napadá pravomocné rozhodnutí soudu ve věci samé, když soud rozhodl ve druhém stupni, přičemž směřuje proti rozsudku, kterým byl obviněný uznán vinným a uložen mu trest.

Obviněný je podle § 265d odst. 1 písm. b) tr. ř. osobou oprávněnou k podání dovolání (pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká). Dovolání, které splňuje náležitosti obsahu dovolání podle § 265f odst. 1 tr. ř., podal prostřednictvím svého obhájce, tedy v souladu s ustanovením § 265d odst. 2 tr. ř., ve lhůtě uvedené v § 265e odst. 1 tr. ř. a na místě určeném tímtož zákonným ustanovením.

Důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán v případech, kdy rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Uvedenou formulací zákon vyjadřuje, že dovolání je určeno k nápravě právních vad rozhodnutí ve věci samé, pokud tyto vady spočívají v právním posouzení skutku nebo jiných skutečností podle norem hmotného práva, nikoliv z hlediska procesních předpisů.

Z těchto hledisek lze podstatu argumentace obviněného zásadně označit za formálně právně relevantní. Nejvyšší soud však shledal, že jde o argumentaci zjevně neopodstatněnou.

Je skutečností, že obviněný byl trestním příkazem Okresního soudu v Mostě ze dne 18. 12. 2003, sp. zn. 7 T 176/2003, který nabyl právní moci dne 6. 3. 2004, odsouzen pro trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. spáchaný dílčím skutkem popsáním v bodě 2) výroku shora citovaného rozsudku odvolacího soudu k trestu obecně prospěšných prací ve výměře tří set hodin a k trestu zákazu činnosti spočívajícímu v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu v trvání třiceti měsíců. Tyto tresty vykonal ještě před rozhodnutím odvolacího soudu, takže ve vztahu k uvedenému trestnímu příkazu bylo na něho v době odvolacího řízení nutno hledět, jako by odsouzen nebyl. Podle ustanovení § 45a odst. 5 tr. zák. totiž: „Na pachatele, kterému byl uložen trest obecně prospěšných prací, se hledí, jako by nebyl odsouzen, jakmile byl trest vykonán nebo bylo od výkonu trestu nebo jeho zbytku pravomocně upuštěno“, a podle ustanovení § 50 odst. 2 tr. zák.: „Byli-li trest zákazu činnosti vykonán, hledí se na pachatele, jako by nebyl odsouzen“.

V dané věci je však podstatné, že na rozdíl od ustanovení § 35 odst. 3 tr. zák., podle něhož: „Ustanovení o souhrnném trestu se neužije, jestliže dřívější odsouzení je takové povahy, že se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen“, trestní zákon nevylučuje, aby byl společný trest za pokračování v trestném činu podle § 37a tr. zák. ukládán i v případě, kdy dřívější odsouzení za jinou část pokračujícího trestného činu je již zahlazeno, resp. na podkladě rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii nebo o udělení milosti anebo přímo ze zákona vznikla ohledně dřívějšího odsouzení fikce, že se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen. Zahlazením nebo jinak vzniklou fikcí neodsouzení totiž nezaniká samotný fakt, že pachatel spáchal určitý trestný čin (tj. v tomto případě pokračování v trestném činu). Z těchto důvodů a vzhledem k tomu, že na rozdíl od ukládání souhrnného trestu podle § 35 odst. 2 tr. zák. je ukládání společného trestu podle § 37a tr. zák. spojeno též s rozhodnutím o vině, se zde neuplatní omezení uvedené v § 35 odst. 3 tr. zák. pro souhrnný trest (viz přiměřeně Šámal, P., Púry, F., Rizman, S. Trestní zákon. Komentář. I. díl. 6., doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2004. 333 s.).

Nejvyšší soud dále považuje za důležité poukázat na princip rovnosti občanů (lidí) před zákonem obsažený v Listině základních práv a svobod (dále jen „Listina“), konkrétně v čl. 1, který stanoví: „Lidé jsou svobodní a rovni v důstojnosti i právech. Základní práva a svobody jsou nezadatelné, nezczitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné“. Listina zde má především na mysli tzv. relativní rovnost, požadující odstranění neodůvodněných rozdílů.

Zmíněný princip je nutné přiměřeně vztáhnout i na trestní řízení a trestní právo obecně. Jestliže by byla akceptována argumentace obviněného, znamenalo by to v konečném důsledku možnost zvýhodnění těch pachatelů, jejichž pokračující trestný čin byl odhalován a postihován postupně, přičemž již došlo k zahlazení (některého či některých) odsouzení pro dílčí útok (útoky) pokračujícího trestného činu nebo ohledně takového (takových) odsouzení již nastala fikce, že se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen, oproti těm pachatelům, jejichž pokračující trestný čin byl odhalen najednou a je souzen v rámci jediného trestního řízení. V případě první skupiny pachatelů by totiž reálně mohlo dojít k podstatně mírnějšímu právnímu posouzení jejich pokračující trestné činnosti, potažmo k mírnějšímu odsouzení. To by znamenalo nežádoucí porušení zmíněného ústavního principu.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem nemohl Nejvyšší soud přiznat formálně právně relevantní argumentaci obviněného žádné opodstatnění.

Podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. Nejvyšší soud dovolání odmítne, jde-li o dovolání zjevně neopodstatněné. S ohledem na shora uvedené důvody Nejvyšší soud v souladu s citovaným ustanovením zákona dovolání obviněného odmítl. Za podmínek § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. tak učinil v neveřejném zasedání.

Pokud v dovolání obviněný požádal, aby předseda senátu Nejvyššího soudu podle § 265o odst. 1 tr. ř. odložil výkon trestu, je třeba uvést, že se jednalo o podnět nikoli návrh, o němž by bylo nutno učinit formální rozhodnutí (takový návrh na odklad nebo přerušlení výkonu rozhodnutí může podat se zřetelem k ustanovení § 265h odst. 3 tr. ř. pouze předseda senátu soudu prvního stupně). Předseda senátu Nejvyššího soudu však důvody pro odklad výkonu rozhodnutí neshledal. Za této situace nebylo zapotřebí o podnětu obviněného k předmětnému postupu rozhodnout samostatným (negativním) výrokem.